

предмету, наголошуючи на тому, що тлумачення юрисдикції чи імунітету є відмінним від незалежного тлумачення джерел чи матеріального права. Він дослідив «проблеми риторики та переконування, що характерне для міжнародного публічного права» відокремлено від їх політичних, ідеологічних чи історичних контекстів. Кеннеді описав юрисдикцію як міжнародний режим кордонів, визначив межі суверенної влади без встановлення її нормативних обмежень та без посилання на відповідну межу такої норми.

Отже, для втілення права державного імунітету доцільно впроваджувати розмежування урядових та неурядових завдань, покладених на державу, оскільки держава є втіленням політичної волі людей та юридичним відображенням колективної правосуб'єктності, а уряд в свою чергу виступає робочим інструментом держави та його представником у міжнародних відносинах. При цьому дії державного органу чи посадових осіб чи утворень, які виконують певні функції державної влади, можуть бути прирівнені до дій самої держави з подальшою відповідальністю за них з боку держави.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРАВНИЧОЇ КОМІСІЇ У СТРУКТУРІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА (НТШ) у 1892 – 1939 рр.

Луцька Г.В.,

здобувач відділу історико-правових досліджень Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України

Доцільно зауважити, що проблематика Наукового товариства імені Шевченка (далі – НТШ) виступала предметом наукових досліджень представників історичної, філософської та юридичної науки. Значну увагу на дослідження проблематики НТШ (як на комплексному рівні, так і на рівні окремих проблем) свого часу звертали І. О. Андрухів, Я. Й. Грицак, З. І. Зайцева, Р. В. Кучер, Л. В. Міхневич, Я. Падох, М.Й. Петрів, В. Савенко та інші науковці.

Проте здебільшого поза увагою науковців залишилась проблематика правового статусу та функціонування правничої комісії у структурі НТШ у період 1892 – 1939 рр., що, у свою чергу, обумовлює необхідність її подальшого дослідження.

Разом з тим, вирішальну роль у процесі вивчення особливостей правового статусу та особливостей функціонування правничої комісії у структурі НТШ у 1892-1939 рр. відіграють методологічні основи дослідження.

Важливою у розрізі висвітлення проблематики функціонування правничої комісії НТШ є філософсько-світоглядна методологія, зокрема, діалектичний метод. Він має важливе значення для вивчення даної проблематики з точки зору динаміки становлення та розвитку НТШ в цілому та правничої комісії у її складі зокрема. При цьому за його допомогою можна встановити законне та випадкове у розвитку НТШ, динаміку самих етапів, внутрішні суперечності всередині товариства та його структурних підрозділів. Наприклад, за його допомогою можна встановити причини суперечностей М. Драгоманова з членами НТШ та критику ним діяльності товариства. Зокрема, встановити те, чому саме він дав оцінку НТШ як «тісного кружка», що ніби то носив вузькоспеціальний характер [1, с. 34].

Не менш важливе значення у контексті дослідження проблематики НТШ має використання історичного та історико-правового методів дослідження. На основі історичного методу дослідження у даному випадку встановлюється хід подій, пов'язаних з функціонуванням НТШ в цілому та правничої комісії зокрема на базі архівних джерел, а на основі історико-правового методу –

історичні особливості внесення порівняно частих до Статуту НТШ та інших установчих документів товариства, особливості здійснених у рамках товариства реорганізацій та інших структурних змін, які у подальшому впливали на зміст діяльності НТШ. Наприклад, лише на стадії свого формування правнича комісія пройшла декілька етапів, зокрема: а) створення правничого відділу під керівництвом адвоката КЛевницького у травні 1893 р.; б) ліквідація у травні 1895 р. правничого відділу з тих причин, що відділи, як структурні одиниці НТШ, статуту НТШ не передбачалися; в) утворення у 1898 р. в структурі історико-філософської секції правничої комісії [2, с. 34]. У даному випадку, дослідження причин та історичних особливостей таких змін у розвитку правничої комісії НТШ за короткий проміжок часу потребує поєднання історичного та історико-правового методів дослідження.

Не менш важливе значення має системно-функціональний метод дослідження, на базі якого досліджується структура НТШ, правничої комісії у складі НТШ, а також особливості їх функціонування (включаючи і їх повноваження). Наприклад, за допомогою даного методу можна детальніше встановити, чому саме «до 1917 р. науково-галузевої комісії (в т. ч. і правничої комісії НТШ) виконували переважно видавничі функції» [3, с. 14]. Чи це обумовлювалось структурною підпорядкованістю історико-філософській секції, чи статутною обмеженістю обсягу функціональних повноважень самої правничої комісії?

При дослідженні кількісних показників діяльності НТШ та правничої комісії НТШ важливу роль також відіграє статистичний метод дослідження, за допомогою якого можна охарактеризувати у кількісному виразі результати діяльності НТШ та його правничої комісії. За допомогою використання даного методу дослідження встановлено, що кількість правничих праць у «Записках Наукового товариства імені Шевченка» за період з 1892 р., до другої світової становила 155 томів [4, с. 49]. Разом з тим, даний метод дослідження може бути успішно використаний при дослідженні результатів видавничої діяльності правничої комісії НТШ, що у подальшому дасть можливість порівнювати науково-видавничу продуктивність членів даної комісії на кожному етапі її діяльності. А це, у свою чергу, обумовить потребу у застосуванні порівняльного методу дослідження.

Вважаємо, що до дослідження проблематики функціонування правничої комісії НТШ у 1892 – 1939 рр. може також застосовуватись нормативно-догматичний метод (у частині вивчення правової бази діяльності НТШ), метод дедукції, методу загальнення та інші методи наукового дослідження.

Список використаних джерел:

1. Зайцева З.І. Український науковий рух: інституціональні аспекти розвитку (кінець ХІХ – початок ХХ століття): Монографія / З.І. Зайцева. – К.: КНЕУ, 2006. – 368 с.
2. Кахнич В. Розвиток правової науки та освіти на юридичному факультеті Львівського університету за часів Австрії та Австро-Угорщини / В. Кахнич // Вісник Львівського ун-ту. Серія юридична. – 2010. – Вип. 50. – С. 70.
3. Хроніка НТШ – 1918. – Ч. – 60/62. – С. 14.
4. Падох Я. Розвиток Наукового товариства імені Шевченка в діаспорі: здобутки, проблеми / Я. Падох // Наукове товариство імені Т. Шевченка і українське національне відродження. Перша наукова сесія НТШ Березень 1990 р. Доповідь, повідомлення, матеріали. – Львів, 1992. – 220 с.

ПОВНОВАЖЕННЯ КЕРІВНИКА ОРГАНУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ОВС УКРАЇНИ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРИ ЙОГО ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ

Подкопась Є.С.,

ад'юнкт кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ